

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SKALE**

z dnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejsko Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Skale za rok 2022.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40) oraz art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021, poz. 2268 z późn. zm.) Rada Miejska w Skale uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale za rok 2022 w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Krzysztof Sobczyk

KIEROWNIK
MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ W SKALE

mgr Barbara Stanisł

RADCA PRAWNY

mgr Piotr Złotnik
KR - 1096

Wojciech

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) Kierownik ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektor centrum usług społecznych, składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Rada Miejska, biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców korzystających z pomocy społecznej.

Mając na uwadze powyższe Kierownik przedstawia sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2022 r. i wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Wobec powyższego podjęcie stosownej uchwały jest zasadne.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Krzysztof Sobczyk

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKO GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W SKALE**

**MIEJSKO GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ W SKALE**

1. Wstęp

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie, którego funkcjonuje Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, jest ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.). Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, w szczególności:

1. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004r.
2. ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.,
3. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r.
4. ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r.
5. ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna z dnia 4 kwietnia 2014 r.,
6. ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016r.,
7. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13.10.1998 r.
8. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r.
9. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r.
10. ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r.
11. ustawy o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r.
12. ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
13. uchwały Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 z dnia 15 października 2018r. (M.P. z 2018r. poz.1007)
14. ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.
15. ustawy o dodatku osłonowym z dnia 17 grudnia 2021 r.
16. ustawy o dodatku węglowym z dnia 5 sierpnia 2022 r.
17. ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z dnia 12 marca 2022 r.
18. ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw z dnia 15 września 2022 r.

2. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w zakresie realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej

Zgodnie z brzmieniem ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej jest narzędziem instytucji polityki społecznej państwa mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiać im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ustawowo zobowiązany jest również do podejmowania innych zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych. Ośrodek współpracuje w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organami administracji samorządowej, rządowej, organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi. Realizując zadania Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców miasta i gminy osób przebywających na jego terenie, dbać o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców miasta i gminy. Wypełniając swoje zadania Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności oraz subsydiarności, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Rozeznaje i realizuje potrzeby obywateli i potrzeby wskazane przez władze miasta. Realizuje działania wynikające z zapisów strategii rozwiązywania problemów społecznych.

2.1. Formy udzielanej pomocy

Rodziny korzystają z pomocy społecznej z powodu trudnej sytuacji socjalno-bytowej. Katalog powodów umożliwiających korzystanie z pomocy społecznej został określony w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej. W latach 2021- 2022 Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale udzielał pomocy z następujących powodów:

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,

3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,
8. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
9. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
10. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
11. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13. alkoholizmu lub narkomanii,
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela Nr 1 Powody przyznania pomocy społecznej rok 2022

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓLEM	w tym: NA WSI ¹⁾	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	136	67	259
SIEROCTWO	2	2	1	3
BEZDOMNOŚĆ	3	5	1	7
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	16	9	71
W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIEŁODZIETNOŚCI	5	10	8	52
BEZROBOCIE	6	52	20	116
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	57	34	77
DLUGOTRWALA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	89	53	155
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓLEM	9	6	3	14
W TYM:				
RODZINY NIEPEŁNE	10	4	1	7
RODZINY WIEŁODZIETNE	11	1	1	1
PRZEMOC W RODZINIE	12	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	5	0	6
NARKOMANIA	15	0	0	0

TRUDNOŚCI W PRYZYKOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	7	2	19
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODŹCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY (art. 7 pkt 11)	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	2	0	3
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	4	3	4
KŁĘSKA ŻYWIÓŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

W 2022 roku głównymi powodami przyznawania świadczeń były: ubóstwo (136 rodzin) oraz długotrwała lub ciężka choroba (89 rodzin). Kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania pomocy społecznej były: niepełnosprawność (57 rodzin), bezrobocie (52 rodziny) oraz potrzeba ochrony macierzyństwa (16 rodzin, w tym 10 potrzeba ochrony wielodzietności). Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego występowały w 7 rodzinach. Inne powody mają miejsce w pojedynczych przypadkach. Tabela 1 przedstawia strukturę powodów przyznawania pomocy społecznej w roku 2022. Powody przyznawania świadczeń mogą współwystępować ze sobą, wobec tego nie sumują się.

2.2. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Świadczenia pieniężne przyznawane są z systemu pomocy społecznej pod warunkiem spełnienia jednocześnie dwóch kryteriów: konieczne jest występowanie jednej z okoliczności wskazującej na trudną sytuację życiową tj. bezrobocia, niepełnosprawności, wielodzietności, potrzeby ochrony macierzyństwa, sieroctwa, bezdomności i innych wskazanych w ustawie o pomocy społecznej oraz spełnienie kryterium dochodowego.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776,00 zł netto.
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600,00 zł netto.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są w formie:

- świadczeń pieniężnych,
- świadczeń niepieniężnych.

Tabela Nr 2. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS	2022		
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Ogółem	245	150	289
- W tym : korzystających ze świadczeń pieniężnych	204	143	261
- W tym : korzystających ze świadczeń niepieniężnych	52	28	96

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale w 2022 r. należały:

- Zasiłek stały,
- Zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy.

Zasiłek stały

Pomoc w postaci zasiłku stałego realizowana jest w ramach zadań własnych gminy. Zasiłek stały wspierał osoby niezdolne do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, pozostające w ubóstwie. To obowiązkowe świadczenie przysługuje osobie niepełnosprawnej, która posiada co najmniej umiarkowany stopień niepełnosprawności, a także nie posiada uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Dodatkowym warunkiem jest wysokość posiadanego dochodu, która ma wpływ na kwotę przyznanego świadczenia.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 719 zł miesięcznie;

- w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania lub zasiłku dla opiekuna, zasiłek stały nie przysługuje. Przy ustalaniu uprawnienia oraz wysokości zasiłku stałego do dochodu nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego. Poniesione wydatki na wypłatę zasiłków stałych w 2022 roku wyniosły 222 351,68 zł. Średnia wartość świadczenia w formie zasiłku stałego w 2022 roku wyniosła 626,34 zł. Z tej formy pomocy skorzystało 36 osób. W 2022 wyegzekwowano zwrot nienależnie pobranych zasiłków stałych z winy świadczeniobiorców, w łącznej wysokości 5832,56 zł.

Tabela Nr 3. Realizacja wypłat zasiłków stałych w latach 2021-2022.

Forma pomocy	2021					2022				
	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Zasiłki stałe ogółem:	41	400	227422,04	41	46	36	355	222351,68	36	39
Osoby samotnie gospodarującej	38	384	225464,92	43	44	33	347	218859,60	33	36
Osoby pozostającej w rodzinie	3	3	1957,12	3	8	3	8	3492,08	3	6

Jak wynika z powyższych danych, liczba osób korzystających z pomocy w formie zasiłków stałych na przestrzeni lat 2021-2022 zmniejszyła się w związku z nabyciem uprawnień do świadczeń emerytalnych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz śmierci osób pobierających zasiłek stały.

Zasiłek okresowy

Świadczenie adresowane jest do osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, jeżeli ich dochód jest niższy od kryterium ustawowego ustalonego na podstawie art. 8 ustawy o pomocy społecznej w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie.

Tabela Nr 4. Realizacja wypłat zasiłków okresowych w latach roku 2021- 2022.

Forma pomocy	2021					2022				
	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe ogółem	79	533	132 684,58	76	132	76	444	124364,59	72	129
w tym:										
Środki własne gminy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dotacja	X	X	132 684,58	X	X	X	X	124364,59	X	X
w tym przyznane z powodu:										
bezrobocia	38	288	89 053,61	36	58	40	179	76576,03	37	75
długotrwałej choroby	15	75	23 453,84	14	43	11	53	22900,98	10	25
niepełnosprawność	27	222	17 373,13	27	34	25	202	22138,98	25	29
Inne	X	X	2 804,00	1	1	5	10	2748,60	5	6

Z powyżej tabeli wynika, że zasiłek okresowy w 2022 roku w stosunku do roku 2021 był wypłacony w niższej kwocie w związku z nabyciem uprawnień do świadczeń emerytalnych. Nie zmieniła się jednak hierarchia powodów przyznawania, na pierwszym miejscu podobnie jak w roku ubiegłym znalazło się bezrobocie, na drugim niepełnosprawność, a na kolejnym długotrwała choroba. Z tej formy pomocy skorzystało 76 osób w liczbie 444 świadczeń. W 40 przypadkach zasiłek okresowy przyznawany był z powodu bezrobocia, kolejnym powodem pobierania zasiłku okresowego była niepełnosprawność, z tego tytułu otrzymało go 25 osób, a 11 osób z powodu długotrwałej choroby. Z innych powodów z których zasiłek okresowy przyznano 5 osobom to m.in. trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Zasiłki celowe i celowe specjalne

Zasiłek celowy jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom

nieposiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu. Specjalny zasiłek celowy- świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Ww. Świadczenie to nie podlegają zwrotowi.

Tabela Nr 5. Realizacja wypłat zasiłków celowych (łącznie z zasiłkiem celowym na zakup żywności) w latach 2021-2022.

Forma pomocy	2021					2022				
	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe Ogółem	174	X	150 905,00	125	237	183	x	160850,00	131	242
w tym specjalne zasiłki celowe	43	67	26 285,00	42	92	50	78	35050,00	48	97

3. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Do świadczeń niepieniężnych zaliczają się między innymi:

1. praca socjalna,
2. poradnictwo specjalistyczne,
3. usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne,
4. kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej,
5. kierowanie do ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych,
6. składka na ubezpieczenie zdrowotne.
7. sprawienie pogrzebu,

3.1. Praca socjalna

Ustawa o pomocy społecznej kładzie szczególny nacisk na pracę socjalną, która jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby/rodziny oraz stworzenie wielopłaszczyznowej diagnozy, na podstawie której konstruowany jest plan pracy z rodziną. Praca socjalna to zespół metodycznych czynności podejmowanych w określonym celu, świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, jak również w celu zapobiegania pogarszaniu się ich sytuacji. Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywoływanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych. Kluczowymi elementami w pracy socjalnej, wpływającymi na jej jakość oraz skuteczność są: relacja, komunikacja i motywowanie. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód. W 2022 roku pracą socjalną objętych zostało 350 osób. Pracownicy socjalni podejmują działania w tych obszarach funkcjonowania, w których osoba/rodzina napotyka trudności, których nie jest w stanie samodzielnie pokonać i wymaga wsparcia np. w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, prowadzeniu gospodarstwa domowego, podtrzymaniu zdrowia, zdobyciu pracy, kontaktach z otoczeniem. Najwięcej działań zostało podjętych w obszarze funkcjonowania rodziny tj. relacji w rodzinie, realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, funkcjonowania rodziny w środowisku oraz funkcjonowania osoby tj. relacji osoby z niepozostającymi we wspólnym gospodarstwie domowym członkami rodziny, w tym rodziną mieszkającą oddzielnie, funkcjonowania osoby w środowisku. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o zawarty z rodziną/osobą kontrakt socjalny, czyli pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy. Kontrakt socjalny zawierany jest w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Treść i sposób zawieranej w formie kontraktu socjalnego umowy są efektem indywidualnego podejścia do rodziny/osoby w oparciu o dobrze przygotowaną diagnozę. W trakcie opracowania diagnozy rodzina/osoba definiuje przyczyny trudnej sytuacji, w której się znalazła oraz źródła tych przyczyn. Określa zasoby i możliwości własne oraz środowiska. Omawia ograniczenia powodujące trudności w rozwiązywaniu problemów życiowych. Kontrakt socjalny służy jasnemu i precyzyjnemu formułowaniu celów dotyczących zmian, jakie zamierza się osiągnąć oraz wyznaczeniu dla nich ram czasowych. Pozwala rodzinom lub osobom zainteresowanym rozwiązaniem swoich problemów na wybór odpowiednich środków

i metod działania prowadzących do realizacji długofalowego planu pomocy. W kolejnych etapach realizacji umożliwia dokonywanie oceny osiąganych celów, zarówno krótko jak i długoterminowych, poprzez porównanie stanu wyjściowego osoby/rodziny ze stanem aktualnym. Ocena umożliwia stwierdzenie, czy w sytuacji osoby/rodziny zachodzą zmiany i czy zmierzają one w wyznaczonym przez strony kontraktu kierunku. Pisemna forma kontraktu daje możliwość zarówno rodzinom/osobom jak i pracownikowi socjalnemu konfrontowania podejmowanych ustaleń z dalszą ich realizacją. W 2022 roku zawarto 8 kontraktów socjalnych.

Tabela Nr 6. Realizacja pracy socjalnej oraz kontraktów socjalnych w 2022 roku.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Praca socjalna ogółem	116	350
W tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej	44	53
Kontrakt socjalny	8	8

3.2. Poradnictwo

W obszarze działań pomocowych duże znaczenie ma również zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do poradnictwa specjalistycznego w tym psychologicznego i prawnego. Pracownicy Ośrodka podejmowali działania na rzecz osób i rodzin w celu zapobiegania pogłębianiu się występujących dysfunkcji w ramach porad, które polegały na udzieleniu bezpośredniego wsparcia osobie lub rodzinie przeżywającej sytuację szeroko rozumianego kryzysu np. dotkniętej przemocą, przeżywającej chorobę psychiczną własną lub członka rodziny, kryzys powstały w wyniku nagłej zmiany sytuacji życiowej, straty etc. W strukturze Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale działa Punkt Informacji, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą. W ramach oferowanego wsparcia w Punkcie dostępni są specjaliści: psycholog, mediator, terapeuta uzależnień.

3.3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale organizował i zabezpieczał zgodnie z potrzebami pomoc w formie usług opiekuńczych dla mieszkańców Miasta i Gminy Skala. Pomoc ta przysługiwała osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub uzasadnionych przyczyn wymagały pomocy osób innych, a były jej pozbawione.

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należało organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzeń lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Tabela Nr 7. Realizacja usług opiekuńczych w roku 2022

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń /zł/	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rok 2022	4	2369	46669,30	4	5

Odpłatność za usługi opiekuńcze określała tabela odpłatności zawarta w Uchwale nr XII/107/19 Rady Miejskiej w Skale z dnia 24 września 2019 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania, zmieniona uchwałą nr NR XLI/473/21 Rady Miejskiej w Skale z dnia 22 grudnia 2021 r. Koszt jednej godziny ww. usług w 2022 roku wynosił 19,70 zł. Do najważniejszych problemów ludzi starszych i niepełnosprawnych należy samotność i poczucie bezradności. Prowadzą one do stopniowej marginalizacji i wykluczenia ze społeczności lokalnej. Przesłaniem niesionej przez ośrodek pomocy było zapobieganie temu zjawisku, zwłaszcza wśród osób samotnych. Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania podopiecznych ośrodka w środowisku domowym to istota usług opiekuńczych. Większość beneficjentów nie dopuszcza możliwości spędzenia schyłku swojego życia w obcym miejscu. Opiekunowie są osobami z wieloletnim doświadczeniem w pracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi. Niejednokrotnie akceptacja ze strony podopiecznych jest tak duża, że traktowane są jak najbliżsi członkowie rodziny, a w przypadku osób samotnych często stają się nieformalnymi członkami rodziny. Ośrodek ściśle współpracował z rodzinami, dążąc do maksymalnego ich zaangażowania w organizację opieki dla niepełnosprawnych beneficjentów. Współpraca miała zapewnić maksymalną kompensację malejącej wraz z wiekiem samodzielności zaspokajania potrzeb oraz ograniczanie barier społecznych. Katalog wykonywanych usług

dostosowany był do indywidualnych potrzeb każdego podopiecznego, by realizacja usług była zgodna z faktycznymi potrzebami w środowisku chorego oraz z możliwościami ośrodka.

3.4. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w tych domach

Kierowanie do Domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt to zadanie własne gminy finansowane ze środków własnych. Odpłatność poniesiona za pobyt 10 osób w DPS (tj. 118 świadczeń) w 2022 roku wyniosła 385 344,35 zł. Średnia miesięczna wartość świadczenia na osobę wyniosła 3265,63 zł. Osoby te zostały umieszczone w DPS głównie z uwagi na potrzebę opieki pielęgnacyjnej przez całą dobę, której nie mogły mieć zapewnionej w miejscu zamieszkania. Wydatki ponoszone przez ośrodek w tym zakresie stanowią uzupełnienie odpłatności dokonywanej przez mieszkańców.

Tabela Nr 8. Wydatki gminy za pobyt podopiecznych w DPS w latach 2021 – 2022.

Rok	Odpłatność za pobyt w DPS:
2021	309 535, 93 zł
2022	385 344,35 zł

Tabela Nr 9. Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej w 2022.

Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń /zł/	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rok 2022	10	118	385 344,35	10	10

3.5. Schronienie

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Dodatkowo w 2022 roku Miejsko Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił schronienie dla 2 osób bezdomnych. Całkowity koszt pobytu w schronisku dla bezdomnych wyniósł 11410,00 zł.

3.6. Składka zdrowotna

Poniesione wydatki w ww. klasyfikacji budżetowej w 2022 roku wyniosły 18 498,84 zł. Przyznawanie i opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne to zadanie własne gminy, finansowane ze środków budżetu państwa. Świadczenie przyznawane jest osobom uprawnionym do zasiłku stałego, które nie posiadają innego tytułu do ubezpieczenia.

W 2022 roku tą formą pomocy objęto 34 osób, łącznie przyznano 318 świadczeń.

3.7. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z przepisami Ustawy o pomocy społecznej gmina ma obowiązek sprawienia pogrzebu osobie zmarłej. Sprawienie pogrzebu jest jednym ze świadczeń niepieniężnych przyznawanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Organ zorganizuje pogrzeb, gdy osoba zmarła nie posiadała rodziny lub członkowie rodziny odmawiają podjęcia działań zmierzających do pochówku. Organizacja pogrzebu odbywa się na zasadach określonych przez gminę zgodnie z wyznaniem zmarłego. Ośrodek Pomocy Społecznej zamawia wykonanie usługi w firmie pogrzebowej. W 2022 r. sprawiono 1 pogrzeb na kwotę 4000,00 zł.

3.8. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki - zadanie zlecone finansowane ze środków publicznych

Jest zadaniem zleconym gminie, a środki na jego realizację w całości pochodzą z dotacji. Wynagrodzenie należne jest opiekunowi prawnemu za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną i jest przyznawane przez sąd (wyplata świadczenia jest realizacją postanowienia sądu). Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd i w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

W roku sprawozdawczym Ośrodek wypłacił świadczenia dla 6 opiekunów prawnych, którzy sprawują opiekę na łączną kwotę 33 137,64 zł.

4. Program „Posiłek w szkole i w domu”

Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 jest realizowany przez Gminę Skąła na podstawie przyjętego uchwałą nr III/18/2018 Rady Miejskiej w Skale z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania w związku z rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana, jeżeli dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, tzn. 1164,00 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz w przypadku rodziny kwoty 900,00 zł pomnożonej przez liczbę członków rodziny.

W ramach ww. programu opracowane zostały 3 moduły:

1. Moduł dla dzieci i młodzieży.
2. Moduł dla osób dorosłych.
3. Moduł organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.

W ramach modułu 1 i 2 program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form:

- 1) posiłek
- 2) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności
- 3) świadczenie rzeczowe w postaci artykułów żywnościowych

Łącznie programem „Posiłek w szkole i w domu” zostało objętych 170 osób. Na realizację zadania ogółem wydatkowano 151052,50 zł. Dożywiano dzieci i młodzież zamieszkującą w Gminie Skąła, a uczącą się poza miejscem stałego zameldowania w 3 placówkach na łączną kwotę 3216,50 zł.

Na posiłki przyznane decyzją wydatkowano 63206,00 zł, natomiast na zasiłki celowe na żywność wydatkowano kwotę 84450,00 zł. Z posiłku skorzystało ogółem 49 osób, w tym 46 dzieci/młodzieży w szkołach oraz 3 osoby dorosłe. Łącznie wydano 5809 posiłków w tym 5425 dla dzieci/młodzieży oraz 384 dorośli. Ponadto w 2022 roku dokonano refundacji na kwotę 180,00 złotych dla jednej osoby. Dodatkowo w 2022 roku pomocą w formie świadczenia pieniężnego, tj. zasiłku celowego na zakup żywności objęto 139 osób.

Tabela Nr 10. Realizacja programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023” w 2022 r.

Programu wieloletni „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023” w 2022 r.	OGÓLEM
Koszt Programu Ogółem	151 052,50
Pomoc w formie posiłku	63 206,00
Pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych	84 450,00
Dożywianie dzieci poza miejscem zamieszkania z tzw. „listy dyrektorskiej”	3216,50
Refundacja	180,00

DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

5. Świadczenia rodzinne

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, jako zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej. System świadczeń rodzinnych jest wsparciem dla rodzin oraz osób niepełnosprawnych.

5.1. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Funkcjonujący system świadczeń rodzinnych ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka i przyznawany jest na roczny okres zasiłkowy, który trwa w okresie od 1 listopada do 31 października roku następnego. Uprawnionym jest rodzic, opiekun prawny lub faktyczny dziecka. O przyznanie zasiłku może zwrócić się także pełnoletnia osoba ucząca się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia 24 roku życia, jeśli nie pozostaje na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony. Głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych jest przeciętny miesięczny dochód, w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Zasiłek rodzinny wypłacany jest rodziną, w których dochód netto na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł lub 764,00 zł w przypadku rodziny gdy dziecko posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Natomiast w sytuacji przekroczenia ww. kwot zasiłek rodzinny i

dotatki do zasiłku rodzinnego przysługują wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków wraz z dodatkami, a kwotą o którą został przekroczony dochód rodzinny „zasada złotówka za złotówkę”.

Tabela Nr 11. Realizacja wypłat świadczeń rodzinnych 2021-2022

Lp.	Wyszczególnienie	2021		2022	
		Kwoty	Liczba świadczeń	kwoty	Liczba świadczeń
1.	Zasiłek rodzinny	532 789,06	4 703	431 418,15	3 754
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:	225 382	1 909	370 680,07	1 776
a)	urodzenia dziecka	13 000,00	13	9 000,00	9
b)	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	58 890,30	155	37 700,00	97
c)	samotnego wychowania i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0	0
d)	samotnego wychowywania	17 439,99	97	15 179,48	81
e)	kształcenia i rehabilitacji	15 342,22	169	13 537,15	131
f)	rozpoczęcia roku szkolnego	26 042,43	279	22 163,51	232
g)	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	36 992,91	572	31 164,93	455
h)	wychowywania w rodzinie wielodzietnej	57 674,15	624	51 783,74	563
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	56 000,00	56	41 000,00	41
4.	Świadczenie rodzicielskie	126 718,50	137	149 151,26	167

5.2. Świadczenia opiekuńcze

Drugą grupą świadczeń rodzinnych są świadczenia opiekuńcze:

1. Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji - przyznawane niezależnie od dochodu,
2. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności (łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka – przysługuje jeśli dochód rodzinny osoby sprawującej opiekę oraz osoby wymagającej opieki nie przekracza 764,00 zł na osobę.
3. Świadczenie pielęgnacyjne Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do

ukończenia 25 roku życia - przyznawane niezależnie od dochodu. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego jest corocznie waloryzowana

Tabela Nr 12. Realizacja wypłat świadczeń opiekuńczych 2021-2022

Rodzaj świadczenia	2021		2022	
	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłek pielęgnacyjny	2 210	477 157,47	2 228	479 164,80
Świadczenia pielęgnacyjne	443	847 447,00	440	914 600,96
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0	0
Zasiłek dla opiekuna	12	7 440,00	12	7 440,00
Razem świadczeń opiekuńczych	2 665	1 332 044,47	2 680	1 401 205,76

Poddając analizie powyższe dane zauważyć należy, iż świadczenie pielęgnacyjne stanowi największą wartość wypłaty wśród świadczeń opiekuńczych. Wzrost realizacji świadczenia pielęgnacyjnego w stosunku do roku 2021 wynika z corocznej waloryzacji świadczenia. Wskaźnikiem waloryzacji jest zaś procentowy wzrost wysokości najniższego wynagrodzenia za pracę.

5.3. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje: matce, ojcu (w przypadku wykorzystania świadczenia rodzicielskiego przez matkę przez okres co najmniej 14 tygodni), opiekunowi faktycznemu dziecka (oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) w przypadku objęcia opieką dziecka do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, rodzinie zastępczej (z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej) w przypadku objęcia opieką dziecka do ukończenia przez dziecko 7 roku życia. W przypadku, gdy kobieta urodzi dziecko w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych lub w ciągu miesiąca po jego zakończeniu świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia rodzicielskiego a kwotą pobieranego zasiłku dla bezrobotnych pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1000,00 zł miesięcznie, od dnia porodu (dotyczy rodziców dziecka) lub od dnia objęcia dziecka opieką lub od dnia przysposobienia dziecka - przez okres: 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka, 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci, 67 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci, 69 tygodni – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci, 71 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci. Świadczenie rodzicielskie przysługuje bez względu na dochody rodziny.

W roku 2022 wypłacono 167 świadczeń dla 24 osób na łączną kwotę 149 151,26 zł.

5.4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje ojcu lub matce dziecka, a także opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty netto 1922 złotych. Jednorazowa zapomoga, tzw. „becikowe” przysługuje, jeśli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Świadczenie wypłacane jest jednorazowo.

W roku 2022 wypłacono jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 41 000,00 zł (liczba świadczeń 41)

5. Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane osobom uprawnionym zamieszkałym na terenie Miasta i Gminy Skała na poczet zasądzonych alimentów. **Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.** Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie miesięcznie nie przekracza kwoty netto 900 zł. Przy ustalaniu

prawa do funduszu do dochodu rodziny nie wlicza się otrzymanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kryterium dochodowe o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej jest niższa niż 100 zł, świadczenie to nie przysługuje.

Tabela Nr 13. Szczegółowe rozliczenie świadczeń z funduszu alimentacyjnego 2021-2022

Fundusz alimentacyjny	2021	2022
Łączna kwota wypłaconych Świadczeń	174 768,23	135 139,87
Liczba świadczeniobiorców	39	26
Liczba świadczeń	381	321

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów gmina zobowiązana jest do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w 2022 roku dotyczyły w szczególności:

- ścisłej współpracy gminy wierzyciela z gminą dłużnika,
- ścisłej współpracy gmin z komornikami,
- aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych,
- złożenia przez gminę dłużnika do właściwej komendy policji zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa (określone w art. 209 § 1 i 3 kodeksu karnego) przez dłużnika za uporczywego uchylania się od alimentacji,
- wydanie decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych(art. 5 ust. 3 ww. ustawy),
- przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy: co miesiąc

przekazywane są informacje o wysokości zobowiązań do pięciu biur informacji o wysokości zobowiązania 59 dłużników.

Na skutek podjętych działań dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 127 294,79 zł (w tym przekazane na budżet państwa – 76 376,88 zł, dochód własny gminy – 50 917,91 zł.)

6. Realizacja świadczeń wynikających z „Ustawy za życiem”

Od 1 stycznia 2017 weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin Za życiem. Ustawa określa zakres uprawnień kobiet, w szczególności kobiet w ciąży (dot. kobiet w ciąży powikłanej oraz kobiet z niepowodzeniami położniczymi) i rodzin dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny. W ramach ustawy kobiety w ciąży i rodziny będą mogły skorzystać m.in. z poradnictwa w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka niepełnosprawnego, co koordynowane będzie przez asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W roku 2022 nie wypłacono żadnych świadczeń z ww. tytułu.

7. Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny (zwana poniżej KDR) wprowadzona ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci (bez względu na ich wiek). Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu ofert: kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju dostępnych zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych, to wpływa przede wszystkim na obniżenie kosztów codziennego funkcjonowania. KDR przysługuje niezależnie od dochodów rodziny. Karta Dużej Rodziny jest dostępna w dwóch formach elektronicznej (dostępne w aplikacji mObywatel) i tradycyjnej (plastikowej).

W roku 2022 złożono do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale 118 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny lub Wydanie Duplikatu Karty Dużej Rodziny.

8. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym, czyli stypendia i zasiłki szkolne są udzielane uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji i umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji ucznia. Przysługuje uczniom, którzy wraz z rodziną mieszkają na terenie Gminy Skała. Przysługuje uczniowi jeśli dochód nie przekracza 600 zł na osobę w rodzinie oraz jednocześnie występuję w tej rodzinie: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Tabela Nr 14. Szczegółowe rozliczenie stypendium szkolnego 2021-2022

		Typ szkoły		Razem
		Podstawowa	Szkoła ponadpodstawowa	
Ogółem <i>liczba dzieci</i>	<i>I-VI 2021</i>	11	9	20
	<i>IX-XII 2021</i>	8	9	17
	<i>I-VI 2022</i>	7	8	16
	<i>IX-XII 2022</i>	8	8	16
Całkowity <i>koszt</i>	<i>I-VI 2021</i>	9 943,20	8 995,20	18 938,40
	<i>IX-XII 2021</i>	5 538,40	5 954,40	11 492,80
	<i>I-VI 2022</i>	6 691,20	8 251,20	14 942,40
	<i>IX-XII 2022</i>	4 304,00	5 501,60	9 805,60

9. Program „CZYSTE POWIETRZE”

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania do wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej do dnia złożenia wniosku powinna uzyskać od Burmistrza Miasta i Gminy Skała zaświadczenie

o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Zaświadczenia wydawane są przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej po uprzednim złożeniu wniosku. W 2022 roku wydano 169 zaświadczeń w tym dla gospodarstw wieloosobowych 141, a dla gospodarstw jednoosobowych 28 o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

10. Dodatek Osłonowy

17 grudnia 2021 r. Sejm przyjął ustawę o dodatku osłonowym. Jest to kluczowy element rządowej Tarczy Antyinflacyjnej, który ma zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Wnioski o dodatek osłonowy mieszkańcy Gminy Skała mogli składać w terminie od stycznia 2022 r. do 31 października 2022 roku. Dodatek osłonowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych, nie przekracza kwoty **2100,00 zł** oraz osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty **1500,00 zł na osobę**. Przy ustalaniu wysokości dodatku osłonowego obowiązywała tzw. zasada złotówka za złotówkę, co oznacza, iż dodatek osłonowy przyznawany był nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku była pomniejszona o kwotę przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych wynosiła 20 zł. Poniżej 20 zł kwota dodatku nie przysługiwała.

Wysokość dopłat w ramach dodatku osłonowego:

- 400,00 zł w skali roku dla gospodarstw domowych jednoosobowych,
- 600,00 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 2-3 osobowych,
- 850,00 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 4-5 osobowych,
- 1150,00 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 6 Osobowych.

W przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglopodobnymi, ***wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków***, świadczenie było podwyższone i dopłata wyniosła:

- 500,00 zł w skali roku dla gospodarstw domowych jednoosobowych,

- 750,00 zł w skali roku dla gospodarstw domowych,
- 1062,50 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 4-5 osobowych,
- 1437,50 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 6 osobowych.

Tabela Nr 15. Szczegółowe rozliczenie dodatku osłonowego za 2022 rok

Lp.	Wyszczególnienie		Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek osłonowy		Dotacja wydatkowana na wypłatę dodatków osłonowych	
			1	2	1	2
	RAZEM		1	1 013	673 339,18	
	Dodatek określony w art. 2 ust.5 ustawy - razem		2	640	403 521,48	
1	z tego dla gospodarstwa domowego:	jednoosobowego	3	177	69 140,88	
		składającego się z 2 do 3 osób	4	207	114 798,00	
		składającego się z 4 do 5 osób	5	211	170 346,35	
		składającego się z co najmniej 6 osób	6	45	49 236,25	
	Dodatek określony w art. 2 ust. 6 ustawy - razem		7	373	269 817,70	
2	z tego dla gospodarstwa domowego:	jednoosobowego	8	117	56 563,08	
		składającego się z 2 do 3 osób	9	135	88 383,43	
		składającego się z 4 do 5 osób	10	109	107 983,06	
		składającego się z co najmniej 6 osób	11	12	16 888,13	

11. Dodatek węglowy

Dodatek węglowy w wysokości 3 000 zł dla jednego gospodarstwa domowego, przysługiwał bez względu na wysokość dochodu pod warunkiem, że głównym źródłem ogrzewania tego gospodarstwa był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe (wpisane lub zgłoszone do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy).

Wnioski o przedmiotowe świadczenie można było składać do dnia 30 listopada 2022 roku. Wnioski po tym terminie pozostawiło się bez rozpatrzenia.

Liczba wszystkich wniosków złożonych do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w roku 2022 wyniosła 2 153 wnioski, które zostały wypłacone na kwotę 4 815 000,00 zł.

12. Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.

Dodatek dla gospodarstw domowych przysługiwał bez względu na wysokość dochodu.

Wysokość dodatku dla gospodarstw domowych wyniosła:

- 3000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, albo piec kaflowy zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
- 1000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;
- 500 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;
- 2000 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania innych źródeł ciepła nie przysługiwał w przypadku otrzymania dodatku węglowego.

Liczba wszystkich wniosków złożonych do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w roku 2022 wyniosła 153 wnioski, które zostały wypłacone na kwotę 195 500,00 zł.

13. Jednorazowe świadczenie pieniężne dla obywateli Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale realizuje pomoc dla obywateli Ukrainy, którzy po 24 lutego 2022 r. przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego kraju. Pobyt dla obywatela Ukrainy uznawany jest za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa i który został

wpisany do rejestru PESEL. Pomoc przysługuje w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

W roku 2022 zostało złożonych do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale 163 wnioski o udzielenie ww. wsparcia. dla 298 obywateli Ukrainy na kwotę 89 400,00 zł.

14. Świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, udziela wsparcia każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni na własny koszt zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. Pomoc przyznawana jest na wniosek osoby, która zapewniła zakwaterowanie i wyżywienie obywatelowi Ukrainy. Świadczenie pieniężne przysługuje tylko w przypadku, kiedy wnioskujący nie otrzymał dodatkowego wynagrodzenia, w tym za wynajem. Świadczenie pieniężne z tego tytułu można pobierać nie dłużej niż za okres 120 dni, od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Świadczenie wypłacane jest wysokości 40 zł za każdy dzień pomocy.

W roku 2022 zostało złożonych do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale 135 wniosków o udzielenie ww. wsparcia. dla 233 obywateli Ukrainy na kwotę 699 760,00 zł.

15. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W 2022 roku kontynuował działalność Gminny Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Skala. Celem Zespołu jest zintegrowanie działań służb i instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Miasta i Gminy Skala. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele takich instytucji jak: szkoła, sąd, policja, przychodnia lekarska, ośrodek pomocy społecznej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, kuratorzy. W 2022 roku do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 9 „Niebieskich Kart - A”. Oprócz „nowych środowisk” kontynuowano pracę z rodzinami, którym wcześniej założono 13 Niebieskich Kart. W 2022 roku pomocą objęto 22 rodzin, w których zamieszkiwało 45 osób. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta — A” niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazywał go wraz z wnioskiem o utworzenie Grupy

Roboczej członkom Zespołu Interdyscyplinarnego. Po utworzeniu grupy zwoływane było posiedzenie – w liczbie 29 spotkań.

Prace grupy roboczej obejmowały:

- diagnozę, plan pomocy, podział działań,
- ewaluację działań i monitoring rodziny,
- określenie efektów działań, decyzję o zakończeniu pracy grupy roboczej.

W 2022 roku zakończono procedurę Niebieskich Kart w przypadku 7 rodzin, bowiem po przeanalizowaniu sytuacji ustalono, że okoliczności świadczą o ustaniu przemocy w rodzinie. Oprócz tego w Punkcie Informacyjnym, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą prowadzone było poradnictwo psychologiczne, dyżury mediatora, dyżury terapeuty. Liczba porad/wsparcia wyniosła: psycholog –74, mediator - 36 , terapeuta – 54, porady prawne - 38.

16. Asystent rodziny - System pieczy zastępczej

W roku 2022 Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale zapewniał rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcie w formie asystenta rodziny. W Ośrodku zatrudniony był jeden asystent rodziny. Wspieraniem asystenta rodziny w 2022 roku objętych było 11 rodzin.

Tabela Nr 16. Charakterystyka ilościowa rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2022:

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE
1.	Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	0
2.	Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	8
2.1.	do trzech miesięcy	2
2.2.	powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	0
2.3.	powyżej 1 roku	6
3.	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym:	18
3.1.	dzieci od 0 do 3 roku życia	2
3.2.	dzieci powyżej 4 do 6 roku życia	4
3.3.	dzieci powyżej 7 do 13 roku życia	10
3.4.	dzieci powyżej 14 do 16 roku życia	2
3.5.	dzieci powyżej 17 do 18 roku życia (realizujące obowiązek szkolny)	0
4.	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	1

5.	Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora sądowego	5
6.	Przeciętny czas pracy asystenta rodziny (podany w miesiącach z dokładnością do jednego miesiąca, miesiąc rozpoczęty liczony jest jako pełny miesiąc)	33
7.	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył współpracę:	3
7.1.	ze względu na osiągnięcie celów	1
7.2.	ze względu na zaprzestania współpracy przez rodzinę	2
7.3.	ze względu na brak efektów	0
7.4.	ze względu na metody pracy	0
7.5.	Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	11

Główne problemy, z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny:

- bardzo niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- brak realizacji przez dzieci obowiązku szkolnego,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń zachowania, trudności szkolnych,
- brak stałego zatrudnienia u rodziców dzieci,
- kryzysy rodzinne np. śmierć jednego z małżonków,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie,
- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- trudności finansowe rodzin.

Rola asystenta rodziny w udzielaniu wsparcia w/w rodzinom polegała m.in. na:

- opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny,
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
- wspieraniu aktywności społecznej rodzin,

- motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- prowadzeniu działań zaradczych w sytuacjach kryzysowych,
- reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, placówkach,
- przeprowadzaniu zajęć profilaktycznych, edukacyjnych.

17. Projekty realizowane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale.

W 2022 roku zostały zrealizowane zostały 4 projekty socjalne:

Projekt socjalny „Bezpieczny Senior w Gminie Skala”

Głównym celem projektu „Bezpieczny Senior w Gminie Skala” było podniesienie poziomu bezpieczeństwa osób w podeszłym wieku. Poprzez uczestnictwo seniorów w zajęciach z samoobrony, kursie pierwszej pomocy, spotkaniu z prawnikiem .

Cele szczegółowe to:

- zdobycie wiedzy z zakresu podstaw praw,
- podniesienie poziomu wiedzy Seniorów na temat zasad bezpiecznego zachowania i sposobów radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
- edukacja w zakresie podstawowych zasad bezpieczeństwa w sytuacjach zagrożenia życia i mienia.

Projekt socjalny został z finansowany ze środków własnych w ramach działalności bieżącej Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale oraz ze środków zewnętrznych w formie dotacji z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego na dofinansowanie Rozwoju Pomocy Społecznej.

Projekt socjalny „Pomocna dłoń”

Głównym celem projektu było podniesienie świadomości rodziców, dzieci, młodzieży na temat zagrożeń internetu i komputera, telefonu, pokazanie negatywnych skutków oddziaływania nadmiernego używania sieci i mechanizmu uzależniania od sieci, oraz ukazanie form pomocy osobą uzależnionym od mass mediów.

Cele szczegółowe projektu

1. wzmocnienie relacji i komunikacji rodziców z dziećmi ,
2. budowanie autorytetu rodzica w oczach dziecka,
3. wzrost wiedzy rodziców i dzieci na temat uzależnień od urządzeń elektronicznych i mass mediów,
4. uwrażliwienie rodziców i dzieci na problem uzależnienia od ekranu – konsekwencje i formy pomocy,
5. zwiększenie zaangażowania rodziców aby nie pozostawiali dziecka samego w sieci,
6. ukazanie rodzicom dobrych stron internetu, pokazanie dzieciom jak mogą rozwijać swoje pasje, jak również ostrzeżenie o zagrożeniach, które mogą z niego płynąć.

Projekt socjalny pn. „Ćwicz z Nami, Tańcz z Nami Seniorami”

Projekt socjalny pn. „Ćwicz z Nami, Tańcz z Nami Seniorami” miał na celu wydłużenie samodzielności życiowej seniorów zamieszkujących w gminie Skała oraz podniesienie jakości ich życia poprzez zwiększenie ich świadomości i wiedzy na temat zdrowego stylu życia i ochrony zdrowia. Celem głównym projektu było podniesienie aktywności społecznej osób starszych i samotnych z terenu Gminy Skała i polepszenie ich integracji ze środowiskiem lokalnym.

Cele szczegółowe:

- 1) pogłębienie więzi międzyludzkich wśród seniorów,
- 2) umożliwienie rozwijania aktywności fizycznej poprzez organizację zajęć tanecznych,
- 3) zorganizowanie zajęć praktycznych w formie warsztatów.

Projekt realizowali pracownicy Ośrodka. Projekt socjalny finansowany był ze środków własnych w ramach działalności bieżącej Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale.

Projekt socjalny „List do Św. Mikołaja”

Projekt socjalny „List do Świętego Mikołaja” skierowany był do grupy 20 dzieci z terenu Miasta i Gminy Skala w przedziale wiekowym 2-15 lat, pochodzących z rodzin objętych pomocą tutaj Ośrodka. W rodzinach tych występuje często wiele ograniczeń na różnych płaszczyznach życia społecznego. Również w kwestiach zaplanowania lub zorganizowania różnego rodzaju atrakcji swoim pociechom, napotyka się na wiele ograniczeń zarówno ze względów finansowych rodziny jak i po prostu z braku inicjatywy i pomysłów samych rodziców. Dlatego też w naszym projekcie chcieliśmy pokazać zarówno dzieciom jak i ich rodzicom jak mogą wspólnie spędzić czas z dziećmi oraz zaplanować dla swoich pociech atrakcje. Zaplanowane zadania projektu socjalnego „List do Świętego Mikołaja” były skierowane do rodzin z dziećmi, w których rodzice czują potrzebę pogłębienia lub odbudowania więzi z dzieckiem.

Projekt zakładał współpracę rodziców wraz z dziećmi, w tym:

- integrację społeczną, spotkanie z Mikołajem,
- utrwalenie potrzeby tworzenia atmosfery pełnych ciepła i miłości Świąt Bożego Narodzenia,
- wzrost poczucia własnej wartości,
- kultywowanie tradycji świątecznych i obyczajowych,
- podniesienie kompetencji społecznych wśród dzieci i rodziców,
- dostarczenie pozytywnych przeżyć,
- podniesienie samooceny,
- zmniejszenie poczucia alienacji społecznej adresatów projektu,
- podniesienie wiedzy na temat prawidłowych postaw wychowawczych,
- stworzenie możliwości dla uczestników do wyrażania emocji w sytuacji kontrolowanej,
- wzmocnienie poczucia wartości wśród uczestników,
- poszerzenie integracji dzieci i rodziców,
- wzmocnienie zaufania rodzin do osób i podmiotów wspierających rodzinę.

Programy

- **Program „Gmina Skala szansą dla wszystkich”**

Program „Gmina Skala szansą dla wszystkich” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 9.1.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Numer projektu RPMP.09.01.01-12-0017/20.

Okres realizacji projektu lipiec 2021 – czerwiec 2023. Projekt skierowany jest do osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w pierwszej kolejności wymagają aktywizacji społecznej, w tym w szczególności osoby doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Celem głównym projektu jest aktywizacja społeczno-zawodowa lub tylko społeczna 44 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na terenie Gminy Skala.

W roku 2022 uczestnicy projektu zostali objęci usługami aktywnej integracji o charakterze społecznym i zdrowotnym w formach indywidualnych:

- 1) Poradnictwo psychologiczne - 184 godziny dla 32 osób
- 2) Poradnictwo pedagogiczne - 130 godzin dla 12 osób
- 3) Poradnictwo logopedyczne - 30 godzin dla 1 osoby
- 4) Terapia wodna - 20 godzin dla 2 osób
- 5) Terapia sensoryczna SI - 40 godzin dla 1 osoby
- 6) Kurs prawo jazdy kat B dla 4 osób

Uczestnicy projektu zostali objęci usługami aktywnej integracji o charakterze społecznym w formach grupowych:

- 1) Szkolenie „Trening radzenia sobie ze stresem i emocjami „ w dniach 25-26.06.2022 dla 31 uczestników w wymiarze 32 godziny (2 grupy x 16 godzin) oraz szkolenie Zajęcia ogólnorozwojowe w dniach 25-26.06.2022 dla 7 uczestników w wymiarze 16 godzin.
- 2) Szkolenie „Poczucie własnej wartości” w dniach 13-14.08.2022 dla 31 uczestników w wymiarze 32 godziny (2 grupy x 16 godzin) oraz szkolenie Zajęcia psychomotoryczne w dniach 13-14.08.2022 dla 7 uczestników w wymiarze 16 godzin.
- 3) Szkolenie „Skuteczna komunikacja interpersonalna” w dniach 8-9.10.2022 dla 31 uczestników w wymiarze 32 godziny (2 grupy x 16 godzin) oraz szkolenie Trening umiejętności społecznych w dniach 8-9.10.2022 dla 7 uczestników w wymiarze 16 godzin.

Uczestnicy projektu zostali objęci usługami aktywnej integracji o charakterze zawodowym:

- 1) Przeprowadzono kursy zawodowe dla 3 uczestników projektu tj. kurs obsługi wózków widłowych dla 2 uczestników w terminie 15.10-23.10.2022 oraz kurs spawania metodą TIG dla 1 uczestnika w terminie 17.10-26.10.2022.

▪ **Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”**

W roku 2022 ośrodek przystąpił do realizacji programu ministerialnego „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2022. Program w całości finansowany był z Funduszu Solidarnościowego na 2022 r. Na realizację programu Gmina Skala otrzymała dotację w wysokości 108 000,00 złotych. Głównym celem programu było wprowadzenie usługi asystenta, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego. Tą formą pomocy zostało objętych 7 osób w tym:

- dzieci w wieku do 16 r.ż. -2
- osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności - 3
- osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności - 2

W ramach niniejszego zadania zatrudniono na umowę zlecenie 3 asystentów osoby niepełnosprawnej. Na realizację programu w 2022 roku wydatkowano 70 918,28 zł, środki te w całości zostały pokryte z dotacji, z budżetu państwa. Kwota zwrotu niewykorzystanych środków na realizację zadania wyniosła 37 081,72 złotych.

▪ **Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022**

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale realizował Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022 w formie całodobowej. Program finansowany był ze środków państwowego funduszu celowego – Funduszu Solidarnościowego. Na realizację programu Gmina Skala otrzymała z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dofinansowanie. Łączna kwota środków Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu wyniosła 10 404,00 złotych.

Program skierowany był do członków rodzin lub opiekunów zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy, zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną i sprawujących całodobową opiekę nad pełnoletnimi osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi, poprzez możliwość korzystania z doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, świadczonej w ramach całodobowego pobytu w placówce. Z programu skorzystało 5 osób w łącznej ilości 60 dni pobytu w całodobowej placówce wpisanej do rejestru Wojewody Małopolskiego Centrum Seniora Droginia. Uczestnik Programu za usługi opieki wytchnieniowej nie ponosił odpłatności.

▪ **Programu Operacyjnego „Pomoc Żywnościowa 2014-2020” (FEAD).**

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale we współpracy z Bankiem Żywności w Krakowie realizuje Program Operacyjny Pomocy Żywnościowej 2014-2020 (PO PŻ) – Podprogram 2020, który jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Celem tego Funduszu jest ograniczanie ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego. Realizowany jest on we wszystkich krajach Unii Europejskiej i współfinansowany w 85% ze środków UE. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do osób i rodzin o niskich dochodach i udzielana jest w formie paczek żywnościowych lub posiłków. Osoby, których dochód nie przekracza 200 % kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 1707,20 zł dla osoby samotnie gospodarującej, 1320,00 zł dla osoby w rodzinie mogą uzyskać skierowanie do otrzymania pomocy żywnościowej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Skale. W 2022 roku zakwalifikowano łącznie do pomocy żywnościowej 360 osób i wydano 1012 paczek, a łączna ilość rozdysponowanej pomocy żywnościowej to 26883,00 sztuk, co daje 100% udział artykułów spożywczych współfinansowanych przez FEAD w łącznej ilości żywności dostarczonej przez OPR.

Tabela Nr 17. Liczba osób objęta pomocą żywnościową w 2022 r.

Nazwa Organizacji (województwo)	Liczba osób objęta pomocą żywnościową					
	Ogółem osób	Płeć		Wiek		
		kobiet	mężczyzn	Dzieci do 15 lat	Powyżej 65 lat	Pozostałe osoby
Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale	360	202	158	71	25	264
ogółem	360	202	158	71	25	264

Tabela Nr 18. Podział na grupy docelowe osób objętych pomocą żywnościową w 2022 r.

Nazwa Organizacji (województwo)	Podział na grupy docelowe				
	Ogółem osób	Bezdomni	Niepełnosprawni	Migranci, mniejszości	Pozostałe
Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale	360	92	37	93	230
ogółem	360	92	37	93	230

Tabela Nr 19. Liczba osób objęta pomocą żywnościową w podziale na wysokość dochodu w 2022 r.

OPL	Liczba osób objęta pomocą żywnościową w podziale na wysokość dochodu		
	do 100% kryterium	100% - 220% kryterium	Ogółem osób
Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale	207	153	360
ogółem	207	153	360

▪ **Program „Korpus Wsparcia Seniorów”**

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, w 2022 roku realizował Program „Korpus Wsparcia Seniora” Moduł II z inicjatywy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej adresowany do seniorów w związku z utrzymującym się zagrożeniem zakażeniem COVID-19.

Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary oraz poprawa poczucia bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Do udziału w programie kwalifikowani byli seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Program jest kontynuacją Programu „Wspieraj Seniora” i objął zasięgiem 100 Seniorów z terenu Miasta i Gminy Skala.

▪ **Program Senior +**

Klub Senior + w Barbarce został utworzony w celu integracji i aktywizacji społecznej oraz zaspakajania potrzeb osób starszych w Gminie Skala. Uczestnikami Klubu Senior + w Barbarce są mieszkańcami Miasta i Gminy Skala głównie z terenu wsi Barbarka, Gołyszyn i Poręba Laskowska. W trakcie realizacji zajęć w 2022 r. w Klubie Senior + uczestnicy mieli możliwość podtrzymywania więzi rodzinnych oraz sąsiedzkich. W trakcie realizacji projektu prowadzone były zajęcia ruchowe nordic walking, zajęcia kulinarno-integracyjne, zajęcia- warsztaty pielęgnacji domowe spa, zajęcia informatyczne bezpieczny senior w internecie, zajęcia kulturalno-oświatowe czy też zajęcia z fizjoterapeutą i pielęgniarzką. Wymienione zajęcia prowadziła wykwalifikowana kadra mająca doświadczenie w pracy z ludźmi. Uczestnicy w liczbie 25 seniorów z Klubu Senior + w Barbarce między innymi zrealizowali:

- 6 wycieczek,
- 96 godzin nordic walking,
- 24 godzin z fizjoterapeutą,
- 24 godziny z pielęgniarzką ,
- 60 godzin z informatykiem,
- 24 godzin warsztatów pielęgnacji.

Przy realizacji projektu zaobserwowano pozytywny wpływ seniorów na funkcjonowanie psychosomatyczne. Zajęcia w Klubie Senior + w dużym stopniu rozwijały zainteresowania i umiejętności dostosowania się do grupy, zapobiegały marginalizacji osób starszych oraz kreowały wizerunek osób starszych jako jednostek czynnych społecznie. Realizacja projektu sprawiła że ludzie starsi nie czuli się osamotnieni. Wszystkie zadania zostały zrealizowane zgodnie z umową.

Pozostała działalność Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w 2022 roku:

- zaangażowanie się w pomoc Uchodźcom osiedlonym na terenie naszej Gminy w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie,
- zorganizowanie lokalnego magazynu w remizie OSP w Rzeplinie oraz zbiórki najpotrzebniejszych rzeczy oraz artykułów spożywczych.
- współpraca ze Stowarzyszeniem „Wiosna” w ramach akcji charytatywnej „Szlachetna paczka” z terenu Miasta i Gminy Skala do której pracownicy socjalni zgłosili 16 rodzin.
- zorganizowanie zbiórki produktów spożywczych „Podziel się z Seniorami”.
- organizacja spotkania wigilijnego dla 60 osób starszych, samotnych oraz niepełnosprawnych z terenu naszej gminy oraz przygotowanie paczek z zorganizowanych zbiorok .
- współpraca ze Stowarzyszeniem MANKO oraz Stowarzyszeniem Małopolskie Kobiety.
- współpraca z Fundacją Archezja w zakresie zajęć „ CUDER – język dobra czy język którego używasz?” w czterech szkołach na terenie Gminy Skala w 2022 r. na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W zajęciach udział wzięły dzieci ze szkół:
 - Szkoła Podstawowa nr 1 w Skale im. Władysława Łokietka – 120 osób
 - Szkoła Podstawowa nr 2 w Skale im. Błogosławionej Salomei -126 osób
 - Szkoła Podstawowa w Minodze im. Stulecia Odzyskania Niepodległości Polski – 56 osób
 - Szkoła Podstawowa w Szczodrkowicach. Jana Brzechwy – 47 osób
- nieodpłatna pomocy prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, dla mieszkańców Gminy w siedzibie Ośrodka.

Pracownicy Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w toku codziennych działań podejmują współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami i podmiotami:

- 1) **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie** – w zakresie poradnictwa rodzinnego, interwencji kryzysowych, kierowania osób na Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, itp.

- 2) **Urzędem Pracy** – w celu rozwijania aktywnej polityki rynku pracy, przeciwdziałania i zapobiegania bezrobociu, w kierunku odzyskania zdolności funkcjonowania w środowisku, osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto systematycznie prowadzona jest współpraca polegająca na wymianie opinii, informacji, doświadczeń między pracownikami Ośrodka a pracownikami Urzędu celem wypracowania wspólnych działań na rzecz aktywizowania osób bezrobotnych.
- 3) **Komisariatem Policji** - w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w przypadkach interwencji dot. stosowania przemocy w rodzinie, osób chorych psychicznie, demoralizacji nieletnich oraz w zakresie zabezpieczenia osób chorych i starszych przed skutkami zimy, w pracy z klientami tzw. „trudnymi” współpraca z policjantami dzielnicowymi, a także korzystamy z asysty w sytuacjach zagrożenia w czasie wykonywania czynności służbowych.
- 4) **Sądem Rodzinnym** – w zakresie wydania zarządzeń odnośnie władzy rodzicielskiej w środowiskach wskazujących na zaniedbywanie dzieci, kierowanie osób na leczenie psychiatryczne bez zgody oraz kierowania do domów pomocy społecznej bez zgody w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia osoby lub środowiska, natomiast w przypadku rodzin patologicznych objętych nadzorem kuratorskim współpracujemy z kuratorami sądowymi i społecznymi itp.
- 5) **Prokuraturą** – składanie wniosków o wszczęcie postępowania w przypadku zgłoszenia przemocy w rodzinie, zaniedbywanie lub innych spraw naszych klientów wymagających rozpoznania wychodzącego poza zakres kompetencji pracownika socjalnego.
- 6) **Szkołami** – współdziałanie pracowników socjalnych z pedagogami szkolnymi w zakresie udzielania pomocy dzieciom i ich rodzinom, a także z dyrektorami szkół w sprawie dożywiania uczniów w czasie trwania roku szkolnego oraz ferii zimowych i kolonii letnich.
- 7) **Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** przy Urzędzie Miasta i Gminy w Skale – kierowanie wniosków o leczenie osób uzależnionych od alkoholu.
- 8) **Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną** – w zakresie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z problemami w nauce i zachowaniu.
- 9) **Środowiskowym Domem Samopomocy oraz Warsztatem Terapii Zajęciowej** - w zakresie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi intelektualnie.

18. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

W aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, to także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia. Odnosząc się do kwestii potrzeb pomocy społecznej należy również wspomnieć o miejscu instytucji pomocy społecznej we współczesnych realiach – pomoc społeczna nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia otoczenia – samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, edukacji, policji, organizacji pozarządowych, itp. Tylko stała i systematyczna współpraca między tymi jednostkami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej. Rok 2023 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna i efektywna. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco. Ośrodek gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców Gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej.

W związku z powyższym Ośrodek Pomocy Społecznej określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

1. kontynuację realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Skała na lata 2019 – 2023,
2. kontynuację realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Skała na lata 2022-2028,
3. kontynuację realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Skała na lata 2023-2025,
4. realizację projektów socjalnych,
5. podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększania ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
6. prowadzenie elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej, jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań, obejmującej m.in. dostosowanie zatrudnienia do występujących potrzeb,

7. rozwój wsparcia w formie usług opiekuńczych, których celem jest zapewnienie pomocy osobom starszym, jak również, jak najdłuższe utrzymanie tych osób w środowisku zamieszkania z uwagi na bardzo wysokie koszty ponoszone przez gminę za pobyt w DPS
8. kontynuowanie działalności Punktu Informacji, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą,
9. realizację prac społecznie użytecznych jako aktywnej formy pomocy dla osób długotrwale bezrobotnych,
10. zwiększenie oferty pomocowej poprzez udział w programach kierowanych do osób z niepełnosprawnością, osób starszych, samotnych, bezrobotnych,
11. podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej;
12. poszerzanie działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej – osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich oraz przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej;
13. wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci;

